

GENEL HAVACILIK YÖNETMELİĞİ
(SHY-6B)

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Kısaltmalar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; genel havacılık faaliyetleri yapmak üzere kurulmuş genel havacılık işleticilerinin ruhsatlandırma sürecine ve ruhsatın sürdürülebilirliğine ilişkin esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, genel havacılık faaliyeti yapmak için ruhsat almak üzere başvuracak gerçek ve tüzel kişilerde aranacak şartları, işletme ruhsatı verilmesine ait esasları ve bu işleticilerin faaliyetlerinde uymak zorunda bulunduğu usul ve standartları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 14/10/1983 tarihli ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununun 20 nci maddesi ile 15/7/2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesininin 437 nci ve 441 inci maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Amatör havacılık: Amatör havacıardan oluşan gerçek veya tüzel kişilerin, ticari ve mali kazanç ile üçüncü kişilere ticari sayılabilecek hizmet verme maksadı olmaksızın, tescil sertifikasında kullanım amacı amatör havacılık olarak ifade edilen, tarihi ve silahlı kuvvetlerin hizmetinde bulunmuş hava aracı dahil olmak üzere, azami kalkış ağırlığı 2.000 kg ve altında olan, kompleks motorlu olmayan ve sadece kişisel ve amatör amaçlı kullanılan hava aracı ve amatör yapım hava aracı ile yürüttüğü havacılık faaliyetlerini,

b) Bakanlık: Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığını,

c) B1: Kompleks motorlu olmayan hava araçları ile yapılan ticari olmayan operasyonları-NCO,

ç) B2: Ticari özel operasyonları-Ticari SPO,

d) B3: Eğitim faaliyetlerini,

e) B4: Kompleks motorlu hava araçları ile yapılan ticari olmayan operasyonları-NCC,

f) B5: Ticari olmayan özel operasyonları-SPO,

g) Eğitim faaliyetleri: Genel Müdürlük tarafından verilmiş onaylı eğitim organizasyonu yetkisine sahip genel havacılık işleticilerinin bu kapsamda gerçekleştirdikleri uçuşları,

ğ) Genel havacılık faaliyetleri: Ticari hava taşımacılığı dışında kalan B1, B2, B3, B4 ve B5 faaliyetlerini,

h) Genel Müdürlük: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünü,

ı) İşletici: Genel Havacılık Ruhsatı almış gerçek veya tüzel kişiyi,

i) İşletme ruhsatı: Bu Yönetmelik kapsamında verilen genel havacılık işletme ruhsatını,

j) Kompleks motorlu hava aracı: Aşağıda listelenen özelliklerden herhangi birini sağlayan hava aracını,

1) Azami sertifikalandırılmış kalkış ağırlığı 5.700 kg'ın üzerinde veya azami yolcu koltuk kapasitesi 19'un üzerinde veya asgari iki pilota sertifikaya edilmiş veya tek veya çok turbojet motora veya birden fazla turboprop motora sahip uçak,

2) Azami sertifikalandırılmış kalkış ağırlığı 3.175 kg'ın üzerinde veya azami yolcu koltuk kapasitesi 9'un üzerinde veya asgari iki pilota sertifikaya edilmiş helikopter,

3) Tilt rotor olarak üretilmiş hava aracı,

k) Özel operasyon-SPO: Hava aracının tarım, inşaat, fotoğrafçılık, haritacılık, havadan jeofizik araştırmalar, gözlem ve keşif, havadan reklam, bakım kontrol uçuşu gibi özel faaliyetler için kullanıldığı, ticari hava taşımacılığı dışındaki herhangi bir operasyonu,

l) Ticari operasyon: Kamuya açık olan veya kamuya açık olmadığı durumlarda bir işletici ve müşteri arasında, müşterinin işletici üzerinde hiçbir kontrole sahip olmadığı bir sözleşme kapsamında, ücret karşılığı yapılan hava aracı operasyonunu, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Ruhsatlandırma Süreci

Özel operasyonlar

MADDE 5 – (1) Özel operasyonlar;

- a) Akrobasi uçuşlarını-ABF,
  - b) Arama, kurtarma afet yardımı operasyonlarını,
  - c) Bilimsel araştırma uçuşlarını,
  - ç) Bulut tohumlama operasyonlarını,
  - d) Havadan fotoğraflama maksatlı yapılan uçuşları,
  - e) Havadan haritalama, havadan jeofizik araştırma operasyonlarını,
  - f) Havadan kalibrasyon maksatlı yapılan uçuşları,
  - g) Havadan medya maksatlı film, televizyon çekimleri için yapılan uçuşları,
  - ğ) Havadan petrol, doğal gaz sızıntı, kaçak, gözetleme maksatlı yapılan uçuşları,
  - h) Havadan reklam maksatlı yapılan uçuşları,
  - ı) Havadan tarım maksatlı yapılan operasyonları,
  - i) Havadan tel çekme işlemleri de dâhil olmak üzere yapılan inşaat işleri ve canlı enerji nakil hatlarına yapılan bakım, temizleme operasyonlarını,
  - j) Havadan yapılan çığ madenciliği ve maden arama operasyonlarını,
  - k) Havadan yapılan deniz mezar (Kül bırakma) operasyonlarını,
  - l) Hayvan sürülerini gözlem, hayvan kurtarma uçuşları dâhil olmak üzere havadan yaban hayatını koruma maksatlı aşı bırakma operasyonlarını,
  - m) Helikopter ile harici yük operasyonlarını-HESLO,
  - n) Helikopter ile insanların harici yük olarak taşındığı operasyonları-HEC,
  - o) Helikopter ile tetkik, ölçme operasyonlarını,
  - ö) Paraşüt atma operasyonlarını-PAR,
  - p) Planör çekme uçuşlarını,
  - r) Sansasyonel, aşırı akrobatik manevralar içeren, kişilerin yüksek G kuvvetlerini veya benzer hisleri deneyimlemesi maksatlı yapılan uçuşları,
  - s) Yarışma, gösteri uçuşları gibi özel etkinliklerin havadan görüntülenmesi maksatlı yapılan uçuşları,
- kapsamakta olup bu faaliyetler ile sınırlı değildir.

(2) Bu maddenin birinci fıkrasında listelenen özel operasyonlar haricinde, herhangi bir faaliyetin özel operasyon kapsamında olup olmadığına aşağıdaki kriterler göz önünde bulundurularak karar verilir:

- a) Görev icabı hava aracı ile yüzeye yakın uçuşlar icra edilmesi,
- b) Normal olmayan manevralar gerçekleştirilmesi,
- c) Hava aracının manevra kabiliyetini etkileyen ve görevin icra edilmesi için özel teçhizatın gerekli olması,
- ç) Hava aracının manevra kabiliyetini etkileyen ya da zararlı maddelerin uçuş esnasında hava aracından atılması,
- d) Harici yüklerin veya maddelerin çekilmesi veya kaldırılması,
- e) Uçuş esnasında hava aracına kişilerin girmesi veya hava aracından kişilerin çıkması.

İzin başvurusu

MADDE 6 – (1) Bu Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasına göre B1, B2, B3, B4 ve B5 kapsamında faaliyet gösterecek gerçek ve tüzel kişilerin Genel Müdürlükten izin almaları zorunludur.

(2) İzin belirli şartlara ve süreye bağlanabilir. İzin belgesi;

- a) Milli güvenliğin veya kamu düzeninin tehlikeye girebileceği durumlarda,

b) Gerçek kişilerin veya tüzel kişilerin kurucu ortakları ile tüzel kişiliğini temsile yetkili yöneticilerinin; taksirli suçlar ile kısa süreli hapis cezasına seçenек yaptırımlara çevrilmiş veya aşağıda sayılan suçlar dışında tecil edilmiş hükümler hariç olmak üzere, mülga 1/3/1926 tarihli ve 765 sayılı Türk Ceza Kanunu uyarınca ağır hapis veya beş yıldan fazla hapis, 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu ve ilgili kanunlar uyarınca üç yıldan fazla hapis, 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu gereğince hürriyeti bağlayıcı ceza ile cezalandırılmış olması veya mülga 765 sayılı Türk Ceza Kanunu, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu veya ilgili diğer kanunlar uyarınca basit veya nitelikli zimmet, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı suçlar ile istimal ve istihlak kaçakçılığı dışında kalan kaçakçılık suçlarından, resmi ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, kara para aklama veya Devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlarından, Devlet sırlarını açığa vurma, Devletin egemenlik alametlerine ve organlarının saygınlığına karşı suçlarından, Devletin güvenliğine karşı suçlardan, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlardan, milli savunmaya karşı suçlardan, Devlet sırlarına karşı suçlar ile casusluk, yabancı devletlerle olan ilişkilere karşı suçlardan, mülga 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 384 üncü maddesinde yer alan nakliye ve muhabere vasıtaları aleyhindeki suçlar ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 223 üncü maddesinde yer alan ulaşım araçlarının kaçırılması veya alıkonulması suçlarından kesin hüküm ile mahkum olmuş olması halinde,

verilmez.

Talep dosyası

MADDE 7 – (1) Genel havacılık işleticiliği yapmak üzere Genel Müdürlüğe başvuru yapan gerçek ve tüzel kişiler tarafından, faaliyet sahası ile ilgili ve EK-1’de yer alan tüm bilgileri kapsayan talep dosyası hazırlanır ve Genel Müdürlüğe gönderilir.

Talebin incelenmesi

MADDE 8 – (1) Talep dosyası ile yapılan başvurular, Genel Müdürlük tarafından bu Yönetmelik kapsamında incelenir ve inceleme sonucu başvuru sahibine en geç altmış gün içerisinde bildirilir. Ancak talep dosyasının kapsamına bağlı olarak, ilave değerlendirmeler yapılması gerekir ise, bu süre en fazla altmış gün daha uzayabilir. Talebin inceleme süresinin uzaması halinde bu durum başvuru sahibine bildirilir.

Koordinasyon

MADDE 9 – (1) Talep dosyasında yer alan bilgilere ilişkin olarak talep kapsamına bağlı olarak gerek görülürse Genel Müdürlük tarafından ilgili Bakanlıklar ile kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyon kurulur.

İşletme ruhsatı verilmesi

MADDE 10 – (1) 16/11/2013 tarihli ve 28823 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Ticari Hava Taşıma İşletmeleri Yönetmeliğine göre oluşturulan inceleme komisyonu bu Yönetmelik kapsamında işletme ruhsatı verilmesi, işletme ruhsatının askıya alınması ve/veya iptal edilmesi hususlarında yetkilidir.

(2) Talep dosyası, bu Yönetmelikte belirtilen komisyon inceleme esaslarına göre inceleme komisyonu tarafından değerlendirilerek karara bağlanır. Talebin uygun görülmesi halinde işleticiye işletme ruhsatı verilir.

(3) İşletme ruhsatının içeriği ve şekli uluslararası sivil havacılık kuruluşları ve/veya organizasyonları ile uyumlu olması da göz önüne alınarak Genel Müdürlük tarafından belirlenir.

(4) İşletme ruhsatı Genel Müdürlük tarafından bu Yönetmelik esaslarına uygun olarak kullanılmak kaydıyla süresiz olarak verilir.

(5) Genel Müdürlük tarafından gerek görülmesi halinde işleticiler bu Yönetmelik esaslarına uygunluk bakımından denetlenebilir. Denetleme sonuçlarına göre ruhsat süresi sınırlandırılabilir, temdit istenebilir.

Komisyon inceleme esasları

MADDE 11 – (1) İşleticinin talepleri, Genel Müdürlük tarafından aşağıda belirtilen hususlar dikkate alınarak değerlendirilir:

a) İşleticinin, bu Yönetmeliğin ikinci ve üçüncü bölümünde açıklanan genel standartları karşılama durumu.

b) İşletici ile ilgili belge ve bilgilerin yeterliliği.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İşleticilerde Aranacak Genel Nitelikler

Organizasyon

MADDE 12 – (1) İşleticiler, faaliyet göstereceği sahanın mahiyetine, büyüklüğüne ve çeşitliliğine göre yeterli sayıda ve nitelikte personeli bünyesinde bulundurmaktan ve faaliyet süresince muhafaza etmekten sorumludur.

(2) B2 kapsamında ruhsatlandırılan işletmeler tarafından; bir sorumlu müdür ve sorumlu müdüre doğrudan bağlı olmak üzere tüm organizasyonun sivil havacılık mevzuatı açısından sağlıklı bir yapıda olmasını ve sürekliliğini denetleme görevini üstlenebilecek, uyumluluk izleme ve emniyet sistemi yöneticisi görevlendirilir. Sorumlu müdüre karşı nihai olarak ilgili mevzuat açısından mesul olmak üzere, uçuş işletme, yer işletme, uçuş eğitim, bakım ve güvenlik konularından sorumlu yöneticiler görevlendirilir. Söz konusu personelin aşağıda yer alan gereklilikleri sağlaması zorunludur:

a) Sorumlu müdür, işleticinin tüm operasyonlarının ve bakım aktivitelerinin Genel Müdürlük tarafından gerekli kılınan standartlarda sağlanmasından ilgili mevzuat kapsamında Genel Müdürlüğe karşı tam sorumluluğu olan, işletme içerisinde sivil havacılık kurallarının öngördüğü tüm birimlere erişim, denetleme ve konusu ile ilgili talimat verme yetkisi bulunan, ihtiyaç duyulan finansal yetki ile donatılmış şirketin genel müdürü veya genel müdüre doğrudan bağlı kişidir. Sorumlu müdürün, işletmeci tarafından tanımlanan ilave şartları da yerine getirmek üzere harcama ve işletmeyi bu hususlarda tek başına temsil edecek yetkiye ve asgari 3 (üç) yıl çalışma tecrübesine sahip olması gerekir.

b) Uçuş işletmeden sorumlu yönetici personelin, sivil havacılık sektöründe en az 3 (üç) yıl pilot olarak çalışma tecrübesine, işletme filosunda bulunan hava araçlarından en az birine ait geçerli uçuş ekibi lisansına sahip olması ve görev süresince bu şartları taşıması gereklidir.

c) Yer işletmeden sorumlu yönetici personelin, en az 3 (üç) yıl sivil havacılık sektöründe çalışma tecrübesine sahip olması gereklidir.

ç) Eğitimden sorumlu yönetici personelin, sivil havacılık sektöründe en az 3 (üç) yıl pilot olarak çalışma tecrübesine, işletme filosunda bulunan hava araçlarından en az birine ait geçerli uçuş ekibi lisansına ve öğretmenlik (FI, CRI, TRI, IRI vb.) tecrübesine sahip olması ve görev süresince bu şartları taşıması gereklidir.

d) Uyumluluk izlemeden sorumlu yönetici personelin, kalite konusunda en az 2 (iki) yıl çalışma tecrübesine sahip olması gereklidir.

e) Emniyet sistem yöneticisinin, sivil havacılık sektöründe ya da emniyet yönetim sistemi konusunda en az 2 (iki) yıl çalışma tecrübesine sahip olması gereklidir.

f) Tek bir uyumluluk izleme ve emniyet sistemi yöneticisinin atanması durumunda; kalite konusunda en az 2 (iki) yıl, sivil havacılık alanında ya da emniyet yönetim sistemi konusunda ise asgari 2 (iki) yıl çalışma tecrübesine sahip olması gereklidir.

g) Güvenlik yöneticisinin nitelik ve tecrübesine ilişkin gereklilikler ayrıca düzenlenir.

ğ) Bakımdan sorumlu yönetici personelin nitelik ve tecrübesine ilişkin gereklilikler 20/12/2012 tarihli ve 28503 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Sürekli Uçuşa Elverişlilik ve Bakım Sorumluluğu Yönetmeliği ile düzenlenmiştir.

h) İşleticinin; uçuş işletme, yer işletme, eğitim, bakım konularında kendisinden istenen bilgi ve belgeleri, en geç yirmi dört saat içerisinde Genel Müdürlüğe sunabilecek imkânlara sahip olması gereklidir. Ayrıca, Genel Müdürlükçe yeterli görülecek bir organizasyon yapısı ile uyumluluk izleme sistemi ve emniyet yönetim sistemi kurar ve faaliyetleri süresince aktif olarak muhafaza eder.

ı) Sorumlu yönetici personelin ve vekillerinin isimleri ile yetki ve sorumlulukları işletme el kitabında yer alır. Sorumlu yönetici personelin bulunmadığı durumlarda operasyon gözetiminin devamı için işletme el kitabında vekâlet ile ilgili ayrıntılı düzenlemeler yapılır. İşletme el kitabı Genel Müdürlük tarafından kabul edilir ve onaylanır. Bu yöneticiler, görev aldıkları konularda işletme sorumlu müdürü ile birlikte Genel Müdürlüğe karşı sorumludurlar.

i) İşleticinin organizasyonunda görev alan sorumlu yöneticiler ile operasyonun mahiyet ve kapsamına uygun emniyetli ve güvenli operasyon için ihtiyaç duyulan teknik, uçucu ve idari personel

sayısında eksilme olması halinde, işletici tarafından 45 günlük süre içerisinde Yönetmelikte belirlenen niteliklere sahip personel atamasının gerçekleştirilmesi ve söz konusu personele ait belgelerle birlikte Genel Müdürlüğe bilgi verilmesi gereklidir. Bu süre içerisinde işleticinin organizasyonunu tamamlayamaması halinde 2 (iki) aylık süre ile işleticinin faaliyetlerine kısmi sınırlamalar getirilir. 2 (iki) ay içinde de aykırılığın giderilmemesi durumunda uçuşları organizasyonunu tamamlayıncaya kadar geçici olarak durdurulur.

j) (a) bendinde belirtilen yöneticilerden birisi, birden fazla yönetici personel görevi üstlenebilir. Sorumlu Müdür, Uyumluluk İzleme Yöneticisi ve Emniyet Sistem Yöneticisi görevlerinden birini üstlenen personel; Uçuş İşletmeden, Eğitimden, Yer İşletmeden ve Bakımdan Sorumlu Yönetici Personel görevlerinden birini üstlenemez.

k) Sorumlu yönetici personel, sahip olması gereken nitelikleri lisans ve sertifikalarla belgelemek zorundadır. Genel Müdürlük bu yöneticiler için ilave koşullar ve eğitim talep edebilir.

l) İşletici tarafından, sorumlu müdür dışında kalan sorumlu yönetici personelin ulusal ve uluslararası sivil havacılık mevzuatı ile işletme el kitabının ilgili kısımlarına hâkim olması sağlanmalıdır. Bu konu Genel Müdürlük tarafından yapılan denetlemelerde değerlendirilir. Yapılan değerlendirme sonucunda yeterli görülmeyen yönetici personelin, yönetici personel onay belgesi iptal edilebilir.

(3) Bu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen yöneticilerin yeterlilikleri, Genel Müdürlük tarafından incelenerek uygun görülmesi halinde onaylanır.

(4) Genel Müdürlük, bu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen yöneticilere ilişkin onaylanan yönetici personel onay belgesini, yapılacak denetleme, inceleme veya değerlendirme sonucu iptal etmeye yetkilidir.

(5) Bu maddenin birinci fıkrası gereği, B4 kapsamında faaliyet gösterecek işleticiler asgari olarak Sorumlu Müdür, Uyumluluk İzleme ve Emniyet Sistem Yöneticisinden oluşan bir organizasyon yapısı kurar.

Kurucu ve yönetici üyeler

MADDE 13 – (1) İşleticilerin gerçek veya tüzel kişi kurucu ortakları ile tüzel kişiliğini temsile yetkili yöneticilerininin 2920 sayılı Kanunun 18 inci maddesinde belirtilen suçlardan hüküm giymemiş olmaları gerekir.

(2) İşletici, hissedarlarında yahut hissedar yapısında değişiklik olması durumunda en geç bir ay içerisinde Genel Müdürlüğe bildirmek zorundadır.

(3) Genel havacılık faaliyeti gerçekleştirecek gerçek kişilerin Türk vatandaşı olması ve tüzel kişilerin hisselerinin en az %51'inin nama yazılı olması, tüzel kişiliği idare ve temsil etmeye yetkili olanların çoğunluğunun Türk vatandaşı olması ve şirket ana sözleşmesine göre çoğunluk hissesinin Türk ortaklarda bulunması zorunludur. Ancak 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun hükümleri saklıdır.

Hava araçlarının tescili ve filo yapısı

MADDE 14 – (1) İşleticinin işletme sorumluluğu altında mülkiyet veya kiralık olmak üzere en az bir adet hava aracının bulunması gerekir ve bu hava aracı işletme şartlarında gösterilir.

(2) İşleticinin filosunda hava aracı kalmaması halinde, işleticiye en fazla altı ay süre verilir. Verilen süre içerisinde işletici filosuna hava aracı eklenmemesi durumunda, işletme ruhsatı Genel Müdürlük tarafından iptal edilir.

Sigorta yükümlülüğü

MADDE 15 – (1) İşleticiler, 27/7/2017 tarihli ve 30136 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türkiye'de Faaliyet Gösteren Hava Araçları İçin Yolcu, Bagaj, Yük ve Posta Malî Mesuliyet Sigortası Hakkında Yönetmelik ve 27/7/2017 tarihli ve 30136 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Sivil Hava Araçları Üçüncü Şahıs Malî Sorumluluk Sigortası Hakkında Yönetmelik kapsamında belirtilen sigorta gerekliliklerini yerine getirmekten sorumludur.

Hava aracı teçhizatı

MADDE 16 – (1) İşleticiler kullanacağı hava araçlarının işletme faaliyeti için gerekli olan asgari teçhizatı bulundurmaktan ve sürekli olarak faal tutmaktan sorumludur.

Lisanslı personel

MADDE 17 – (1) İşleticiler bu Yönetmelik kapsamında belirtilen faaliyetleri gerçekleştirdiği esnada;

a) Filosunda bulunan hava araçları için 2/6/2017 tarihli ve 30084 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Pilot Lisans Yönetmeliği esaslarına göre ilgili tip/sınıfta geçerli lisans, sertifika ve ilave yetkilere sahip uçuş ekibini bulundurur.

b) İşleticiler 20/12/2012 tarihli ve 28503 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Sürekli Uçuşa Elverişlilik ve Bakım Sorumluluğu Yönetmeliği (SHY-M) gereklerini sağlamaktan sorumludur.

c) SHY-M Yönetmeliği kapsamı dışında kalan hava aracı işleten işletici, bahse konu hava aracı için 16/5/2007 tarihli ve 26524 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Hava Aracı Bakım Personeli Lisans Yönetmeliği (SHY 66-01) kapsamında lisanslı personel veya ilgili hava aracı üreticisinden alınan bir yeterlilik belgesine sahip bakım personeli bulundurmaktan veya ilgili bakım hizmetini almaktan sorumludur.

İşletme el kitabı

MADDE 18 – (1) B2 kapsamında faaliyet gösterecek işleticiler, İşletme El Kitabı Bölüm A, B, C, D; B1, B3, B4 ve B5 kapsamında faaliyet gösterecek işleticiler konu başlıkları EK-2'de yer alan işletme el kitabına ait genel esaslara ve işletme faaliyet maksadına uygun şekilde bir işletme el kitabı hazırlar, Genel Müdürlüğe sunar ve faaliyetlerini işletme el kitabına göre gerçekleştirir. İşletme El Kitabı Bölüm A, B, C, D Genel Müdürlük tarafından onaylanır.

(2) İşleticilerin faaliyet sahalarında ilave veya değişiklik olması durumunda, yeni faaliyet sahasına uygun olarak ve Genel Müdürlük tarafından yeterli görülebilecek şekilde işletme el kitabını revize etmesi gerekir.

(3) İşleticiler, görevlendirdikleri personelin işletme el kitabının içeriğini bilmesinden ve bunu uygulamasından sorumludur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Genel Havacılık Faaliyeti

Uçuşa elverişlilik

MADDE 19 – (1) İşletici, filosunda bulunan hava araçlarının sürekli uçuşa elverişliliğini Sürekli Uçuşa Elverişlilik ve Bakım Sorumluluğu Yönetmeliği (SHY-M) kapsamında sağlamaktan sorumludur.

(2) İşletici; Sürekli Uçuşa Elverişlilik ve Bakım Sorumluluğu Yönetmeliği (SHY-M) kapsamı dışında kalan hava araçları için 9/1/2016 tarihli ve 29588 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Amatör Havacılık Faaliyetleri Yönetmeliği (SHY-6C)'nde belirlenmiş olan bakım gerekliliklerine uymak zorundadır.

Hava aracı işletme

MADDE 20 – (1) İşleticiler, işletme filolarında yer almayan hiçbir hava aracını işletemez. İstisnai durumlar Genel Müdürlük tarafından ayrıca düzenlenir.

(2) Ülkemizde ticari özel operasyon faaliyetlerinin, ilgili ticari özel operasyon yapma yeterliliği bulunan birden fazla işletme ruhsatı sahibi işletici olması halinde, yabancı tescilli hava araçlarıyla yapılmasına müsaade edilmez.

Yönetmeliğe uygunluk

MADDE 21 – (1) İşleticiler, İşletme El Kitaplarında belirtilen faaliyetleri, bu Yönetmelik ve uçuş operasyonları ile ilgili olarak yayımlanmış ulusal mevzuat esaslarına göre yürütmekle yükümlüdür.

Uçuş eğitimi verme yetkisi

MADDE 22 – (1) B3 kapsamında uçuş gerçekleştiren işleticilerin, Genel Müdürlükten ilgili mevzuat kapsamında onaylı eğitim organizasyonu yetkisi alması zorunludur.

Uluslararası kaidelere uyma

MADDE 23 – (1) Uluslararası uçuşlarda, ilgili ülkelerin sivil havacılık kanun, kural, usul ve esaslarını yerine getirmekten kaptan pilot sorumludur.

(2) Kaptan pilotun hata ve kusurlarından meydana gelebilecek olay ve kazalarda, işleticinin sorumluluğu ortadan kalkmaz.

Olayların rapor edilmesi

MADDE 24 – (1) Genel Havacılık Ruhsatına sahip işleticiler, hava aracını, yolcuları veya üçüncü şahısları tehlikeye sokabilecek havacılık olaylarını Genel Müdürlüğe raporlamak zorundadır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

İdari yaptırımlar

MADDE 25 – (1) Genel havacılık işleticisi tarafından ticari amaçla yolcu ve/veya yük taşımacılığı yapıldığının tespit edilmesi halinde, işleticiye ait işletme ruhsatı iptal edilir.

(2) Bu Yönetmelikte belirtilen kurallara uymayan işleticilere 2920 sayılı Kanunun 27 nci, 30 uncu ve 143 üncü maddelerinde belirtilen idari yaptırımlar uygulanır.

Hissedar olunan diğer şirketler için uçuşlar

MADDE 26 – (1) İşleticiler, filosunda bulunan hava araçları ile kendilerine en az %10 hissedar olan veya kendilerinin hissedarı olduğu diğer şirketler için bu Yönetmelik kapsamında bulunan uçuş faaliyetlerini gerçekleştirebilir. Böyle bir durumda;

a) Diğer şirketlerin Ticari Hava Taşıma İşletmeleri Yönetmeliği (SHY-6A) kapsamında ruhsatlandırılmış bir işletme olmaması gereklidir.

b) Bu uçuş faaliyetlerinin bedeli diğer şirketlerden tahsil edilebilir ve fatura kesilebilir.

Kiralamalar

MADDE 27 – (1) Bu Yönetmelik kapsamında işletilen hava araçları bir seferde on beş günü geçmemek üzere;

a) Kiralayanın geçerli ve uygun pilot lisansına sahip olması,

b) Kiralayanın kiralanacak hava aracını yalnızca kendi özel ihtiyaçlarında kullanması,

c) Kiralayanın ticari faaliyette bulunmaması,

koşulu ile kiraya verebilirler.

(2) Birinci fıkrada belirtilen durumlarda, yürürlükteki mevzuata göre sigorta gerekliliklerinin yerine getirilmesi ve taraflar arasında bir yazılı sözleşme imzalanması zorunludur.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 28 – (1) 14/5/2013 tarihli ve 28647 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Genel Havacılık Yönetmeliği (SHY-6B) yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçiş hükmü

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) İşleticiler, bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren, mevcut durumlarını en geç bir yıl içerisinde bu Yönetmelik hükümlerine uygun hale getirmek zorundadır. Bu süre içerisinde gereken koşulları sağlayamayan işleticilerin işletme ruhsatları altı ay süreyle askıya alınır ve verilen süre sonunda gerekli koşulların sağlanamamış olması durumunda iptal edilir.

(2) Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce genel havacılık işletmeciliği yapmak üzere işletme ruhsatı başvurusunda bulunan işletmelere, talep etmeleri halinde, mülga Yönetmelik hükümlerine göre ruhsat verilir. Ancak bu kişiler işletme ruhsatlarını aldıkları tarihten sonra bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren en geç bir yıl içerisinde koşullarını bu Yönetmelik hükümlerine uyumlu hale getirmek zorundadır.

(3) İkinci fıkrada belirtilen süre içerisinde gereken koşulları sağlayamayan işleticilerin işletme ruhsatları altı ay süreyle askıya alınır ve verilen süre sonunda gerekli koşulların sağlanamamış olması durumunda işletme ruhsatı iptal edilir.

(4) Bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinin birinci fıkrası kapsamında, zirai ilaçlama operasyonları özel operasyon olarak sınıflandırıldığından, mevcut zirai ilaçlama sertifikasına sahip işletmelerin bu Yönetmelik kapsamında genel havacılık işletmeciliği yapmak üzere işletme ruhsatı almaları gerekmektedir. Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren bir yıl sonra tüm zirai ilaçlama sertifikaları iptal olur.

Yürürlük

MADDE 29 – (1) Bu Yönetmeliğin 20 nci maddesinin ikinci fıkrası yayımı tarihinden altı ay sonra, diğer maddeleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 30 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Sivil Havacılık Genel Müdürü yürütür.

Yönetmeliğin Yayımlandığı Resmî Gazete’nin	
Tarihi	Sayısı

	24/4/2020	31108
	Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin Yayımlandığı Resmî Gazetelerin	
	Tarihi	Sayısı
1.	17/4/2022	31812
2.		

EK-1

GENEL HAVACILIK İŞLETME İZİNİ TALEP DOSYASINDA BULUNMASI GEREKEN BİLGİ VE BELGELER

1. İşleticinin kuruluşuna dair Ana Sözleşmenin onaylı örneği veya kuruluşa dair Türkiye Ticaret Sicil Gazetesi. (Gerçek kişi ise nüfus cüzdanı fotokopisi)
2. İşleticinin hissedar yapısını gösteren resmi belgeler. (Türkiye Ticaret Sicil Gazetesi, hazirun cetveli)
3. Hissedarlara ait öz geçmiş bilgileri, nüfus cüzdanı fotokopisi.
4. Bağlı bulunan holding veya kuruluş bünyesinde yer alan şirketlerin sermaye ve ortaklık yapıları ve bunları gösteren Türkiye Ticaret Sicil Gazeteleri.
5. Yönetim Kurulu/Ortaklar Kurulu üyelerinin öz geçmiş bilgileri, nüfus cüzdanı fotokopisi.
6. Temsil ve ilzam yetkilerini gösteren **(Değişik ibare:RG-17/4/2022-31812)** sicil tasdiknamesi.
7. İşleticinin organizasyonunda görev yapacak personelin detaylı öz geçmiş bilgileri, nüfus cüzdanı fotokopisi.
8. İşletilecek hava araçlarının tescil sertifikaları.
9. İşletilecek hava araçlarının uçuşa elverişlilik sertifikaları.
10. Sigorta poliçe suretleri.
11. İşletme el kitabı sureti.
12. Bakım el kitabı sureti.
13. Bakım anlaşması sureti.
14. MEL onay başvurusu.

EK-2

İŞLETME EL KİTABINA AİT GENEL ESASLAR

1. İçindekiler.
2. Revizyon takip tablosu.
3. Görev ve sorumluluklar.
4. Personel nitelikleri, işbaşı eğitimleri, son dönem tecrübe, tazeleme ve intibak, farklılık, alıştırma eğitim gereklilikleri.
5. Standart Operasyon Prosedürleri (SOP).
6. Özel Operasyon kontrol sistemi; işleticinin gerçekleştirdiği tüm operasyon tiplerinde, amaç, kapsam, sorumluluk, operasyon şartları, gereklilikler, kısıtlama, iptaller, limitler ve emniyet tedbirlerini kapsayan operasyon uygulama prosedür veya usulleridir.
7. Uçuş görev süresi, uçuş süresi ve dinlenme süre kısıtlamaları.
8. Uçuş planlaması, meteorolojik kısıtlamalar.
9. Uçuş performansı kısıtlamaları, ağırlık, denge, yükleme işlemleri.
10. Gürültü azaltma prosedürleri.
11. Yakıt politikası, takibi.
12. Asgari teçhizat listesi - MEL (MEL kullanımı gerekli hava araçları için).
13. Yolcu, yük taşıma usulleri.
14. FDR / CVR kayıtları, kullanımı ve koruma usulleri.
15. Tehlikeli maddelerin taşınması.

16. Uyumluluk izleme ve Emniyet Yönetim Sistemi.
17. Kaza/Olay uygulamaları.
18. Kayıtların tutulması, muhafaza, raporlama usulleri.
19. Hava aracı genel bilgisi, acil durum listesi (POH).
20. İşletme operasyon alanı, havaalanı bilgileri, kalkış iniş meydan özellikleri.